

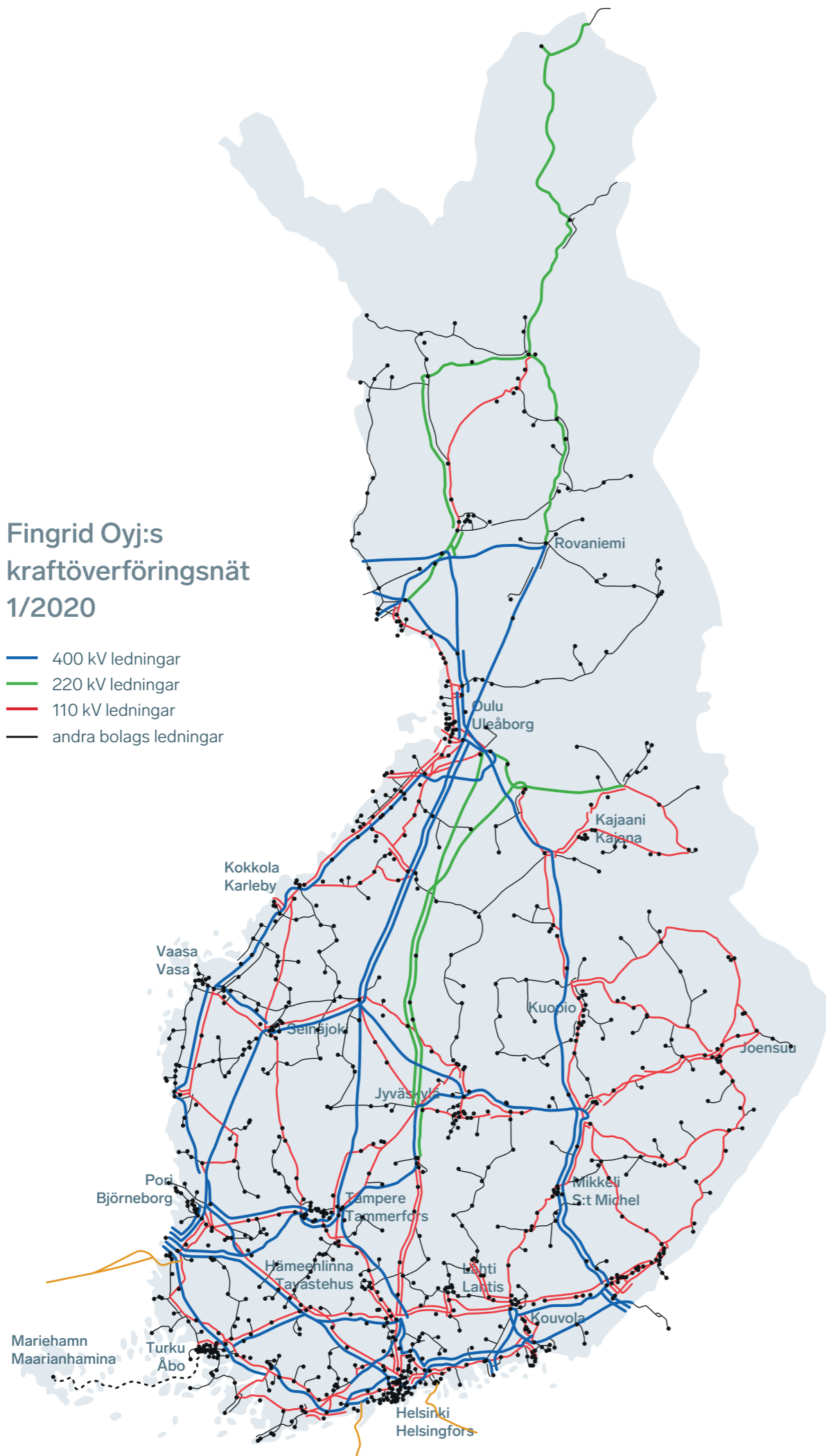

Så här framskrider
ett kraftlednings-
projekt

FINGRID

Fingrid Oyj:s kraftöverföringsnät 1/2020

- 400 kV ledningar
- 220 kV ledningar
- 110 kV ledningar
- andra bolags ledningar

Fingrid i korthet

- Elektricitet är en nödvändig del av alla finländares vardag. Samhället drivs med el.
- Fingrid ansvarar för överföringen av el i Finland och funktionen hos elöverföringssystemet i hela vårt land.
- Stamnätet är elöverföringens ryggrad, till vilken stora kraftverk och fabriker samt regionala distributionsnät är anslutna. Det finländska stamnätet som kontrolleras av Fingrid består av över 14 000 kilometer kraftledningar för 400, 220 och 110 kilovolt, mer än hundra elstationer samt reservkraftverk som behövs vid svåra störningar i elsystemet.
- Fingrid ser till att Finland får el utan störningar nu och i framtiden.
- Vi utvecklar stamnätet långsiktigt så att den växande rena elproduktionen kan anslutas till stamnätet och vidare till konsumenternas och industrins användning.
- Vi främjar elmarknadens funktion. De effektivt fungerande sameuropeiska elmarknaderna, som intressegrupper förlitar sig på, är också till fördel för konsumenten.

Funktionen hos det finländska elsystemet är Fingrids ansvar

Fingrid har ansvaret för elsystemets funktion på landsnivå. Utveckling och underhåll av stamnätet ingår i våra grundläggande uppgifter. Nätets tillförlitlighet måste vara god, eftersom störningar i nätet skulle som värst märkas i hela landet.

Vi håller stamnätet i ordning och bygger nya nät för samhällets framtida behov. Projekteringen och bygget av en ny kraftledning är en lagstadgad flerstegsprocess där utöver ekonomiska och tekniska faktorer markanvändning och miljö beaktas.

Vi lyssnar på markägarnas önskemål

Markägare och andra intressegrupper har många möjligheter att delta och påverka Fingrids kraftledningsprojekt. För oss är det viktigt att samarbete och interaktion fungerar smidigt. Redan i förplaneringen av kraftledningsprojektet söker vi efter lösningar i en strävan att minimera skadliga konsekvenser för människor och natur.

Vid planeringen av kraftledningens sträckning utnyttjas i första hand befintliga terrängkorridorer. I det närmaste alla nya kraftledningar i stamnätet byggs på platsen för eller vid sidan av befintliga kraftledningar, och då breddas ledningsområdet mindre än i en helt ny terrängkorridor. När en ny kraftledning byggs i anslutning till en befintlig terrängkorridor kan inte närhet till bostäder undvikas helt. Då är det mycket viktigt att ha en fungerande dialog med markägarna.

När en kraftledning planeras i en helt ny sträckning, är utgångspunkten att undvika bebyggelse och andra känsliga objekt.

”

Markägare och andra intressegrupper har många möjligheter att påverka kraftledningsprojektet.

MKB-förfarandet klarlägger miljökonsekvenserna

Miljökonsekvenserna av betydande kraftledningsprojekt undersöks med ett miljökonsekvensbedömningsförfarande (MKB-förfarande). Målsättningen är att involvera miljöfrågor så tidigt som möjligt i planering och beslutsfattande, vid sidan av ekonomiska och tekniska överväganden. Genom det lagstadgade MKB-förfarandet får markägare och andra intressgrupper information och kan påverka projektet.

MKB-förfarandet är inget tillståndsförfarande, utan dess syfte är att producera mångsidig information för beslutsfattande.

I MKB-förfarandet utreds projektets olika alternativ och konsekvenser för följande faktorer:

- befolkningen, människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel
- jordmån, vattendrag, luft, klimat, vegetation, djurarter och naturens mångfald
- samhällsstruktur, byggnader, landskap, stadsbild och kulturarv
- utnyttjande av naturresurser samt
- interaktionsförhållanden mellan dem.

MKB-förfarandets faser

Bedömningsprogram

Under den första fasen av MKB-förfarandet utarbetas ett *bedömningsprogram*, som är en redovisning av projektområdets aktuella tillstånd samt en plan över vilka kraftledningssträckningar som granskas och hur miljökonsekvenserna utreds.

En NTM-central som fungerar som kontaktyndighet kungör att bedömningsprogrammet finns för visning i projektområdets kommuner. Åsikter om programmet kan sedan läggas fram för kontaktyndigheten.

För markägare och andra som är intresserade av projektet anordnas också öppna offentliga evenemang.

När visningen är avslutad avger NTM-centralen ett utlåtande som baseras på responsen till Fingrid, som leder bedömningsarbetet.

Konsekvensbeskrivning

Resultaten av utvärderingsarbetet sammanställs till en *utvärderingsrapport* som bl.a. innehåller en jämförelse av alternativen.

Även om utvärderingsrapporten kan åsikter presenteras under visningstiden och det anordnas offentliga evenemang om utvärderingsrapporten. NTM-centralen sammanställer dessa åsikter och myndigheternas utlåtande samt avger en motiverad slutsats.

Den tid som MKB-förfarandet tar är i allmänhet från ett till ett och ett halvt år. Den information som produceras påverkar valet av den ledningssträckning som går till vidare planering.

Den valda kraftledningssträckningen går vidare till noggrannare planering

Projekttillstånd och undersökningstillstånd

Efter MKB-förfarandet ansöker Fingrid om *projekttillstånd* från Energimyndigheten enligt elmarknadslagen. Genom projekttillståndet bekräftas att projektet är nödvändigt för säkerställande av elöverföringen. Ett tillstånd ger inte rätt att bygga kraftledningen och tar inte ställning till kraftledningssträckningen.

För den valda ledningssträckningens terrängundersökningar söks ett *undersökningstillstånd*, som ger Fingrid rätt att undersöka ledningssträckningen. Alla

markägare informeras om terrängundersökningarna sju dygn innan de påbörjas. Vid behov kan undersökningar inledas under redan under MKB-förfarandet. Eventuella skador under undersökningstiden ersätts.

Baserat på terrängundersökningarna planeras den slutliga ledningssträckningen och stolpplatsernas placeringar, som markeras i terrängen. I detta skede kan markägare som så önskar fortfarande presentera sin åsikt om planeringslösningen eller begära en granskning.

Så här får du som markägare information om stamnätbolaget Fingrids kraftledningsprojekt och kan delta i planeringen

PÅVERKANSMÖJLIGHETER OCH INFORMATION

Feedback om ledningssträckningar kan lämnas till Fingrid

Ett skriftligt åsikt kan lämnas till kontaktmyndigheten om bedömningsprogrammet och konsekvensbeskrivningen

Fingrid informerar om valet av kraftledningssträckning på webbsidor och genom ett pressmeddelande

Fingrid informerar om att terrängundersökningar påbörjas skriftligt till markägare

Markägarna erbjuds ett förhandsavtal eller ett hörandemöte enligt inlösenlagen anordnas

Fingrid tar kontakt med markägarna efter att stolplatserna har bestämts och markägaren kan presentera sin åsikt om planeringslösningen eller begära en granskning

En markägare med avvikande åsikt under ansökningsfasen för inlösningsstillstånd kan avge ett yttrande om inlösningsstillståndets ansökan till tillståndsmyndigheten

Efter att inlösningsstillstånd har beviljats får markägaren och Fingrid en inbjudan till leveransmöten från Lantmäteriverket

En entreprenör överenskommer med markägaren om transportvägar och frågor kring byggandet

Markägaren kan till entreprenören rapportera eventuella skador som upptäcks

Fingrid och entreprenören informerar markägarna om byggets påbörjande och färdigställning

En inlösningskommision fastställer ersättningar på tjänstens vägnar och markägaren kan lägga fram sitt ersättningsanspråk

TILLSTÅNDSPROCESSER

Förfarande för miljökonsekvensbedömning (MKB)

- Bedömningsprogram och konsekvensbeskrivningen visas
- Presentation av projektet vid offentliga evenemang

Undersökningstillstånd för terrängundersökningar

Inlösningsstillstånd

Ett kraftledningsprojekts alla faser tar ca 5–8 år.

PROJEKTETS FASER

Preliminär planering av kraftledningssträckningen

- Alternativa kraftledningssträckningar

Val av kraftledningssträckning som ska genomföras

Allmän planering

- Terrängundersökningar
- Precisering av ledningssträckning och planering av stolplatser och konstruktioner

Påbörjande av inlösningsförfarande

- Preliminärt övertagande
- Handläggning av förskottsersättningar

Kraftledningsbygget

- Avlägsnande av träd
- Byggande
- Reparation eller ersättning av skador

Inlösningsförfarandets avslutande

- Grundandet av användningsrätt
- Handläggning av ersättningar
- Utbetalning av ersättningar

Användningsrätt till områden genom inlösningsförfarandet

Ansökan om inlösningsstillstånd

Före ansökan om inlösningsstillstånd strävar Fingrid efter att få berörda parter förhandsmedgivande till kraftledningssträckningen. Inlösningsstillståndsansökan och ansökan om förhandstillstånd för övertagande handläggs av arbets- och näringsministeriet. Ministeriet begär nödvändiga yttranden från myndigheter, kommuner och berörda parter som inte har lämnat sitt samtycke. Alternativt kan hörande av berörda parter också genomföras vid ett hörandemöte som har anordnats enligt inlösningslagen. Efter att ha fått alla yttranden begär ministeriet ett bemötande av dem från Fingrid.

Inlösningsstillstånd

Tillstånd för inlösen och preliminärt övertagande beviljas av statsrådet och kan överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen. Handläggningen av inlösningsstillståndet tar i allmänhet från ett halvt till ett år.

Om berörda parter har kommit överens om platsen för kraftledningen eller om det handlar om en inlösen med liten betydelse, får ett förenklat förfarande för inlösningsstillstånd användas. Då avgörs ansökan om inlösningsstillstånd av Lantmäteriverket. Förfarandet tillämpas exempelvis vid ändring av användningsrätt i samband med ändrings- och förnyelsearbeten på kraftöverföringsledningar.

Inlösningsförrättning

Efter beviljande av inlösningsstillstånd inleds en inlösningsförrättning hos Lantmäteriverket.

De beslut som fattas vid inlösningsförrättningen utgör grunden för det tillträde till ledningsområdet som beviljas till Fingrid, vilket möjliggör bygge, drift och underhåll av kraftledningen. Vid inlösningsförrättningen behandlas också ersättningar för alla fastigheters del. Mark och annan egendom i kraftledningsområdet förblir i markägarens ägo.

Vid inlösningsförrättningen fattas besluten av en inlösningskommission som leds av Lantmäteriets förrättningsingenjör. Andra medlemmar i kommissionen är två förtroendemän som utses av kommunfullmäktige.

Markområden och annan egendom som hamnar under kraftledningen förblir i markägarens ägo.

Begynnelsesammanträde

Berörda parter meddelas om inlösningsförrättningens första sammanträde genom inbjudningsbrev. Vid begynnelsesammanträdet beskrivs syftet med förrättningen och de åtgärder som ska vidtas under förrättningen, samt ges information om ersättningsförfarandet och utbetalning av ersättningar. Byggaren av kraftledningen berättar om byggandet av ledningen och dess tidsplan.

Baserat på detta kan man komma enas om ett uppföljningsförfarande för inlösningsförrättningen. Även förskottsersättningsfrågor behandlas under begynnelsemötet.

Förskottsersättning

Inlösningskommissionen kan bestämma att förskottsersättningar ska utbetalas för den egendom som har tagits i besittning. Förskottsersättningens storlek är 75 % av den ungefärliga slutgiltiga ersättningen. Förskottsersättningar behandlas enbart på begäran. Krav kan läggas fram vid begynnelsesammanträdet.

Inlösningskommitténs beslut om förskottsersättningar kan inte överklagas. Förskottsersättningarna utbetalas inom tre månader efter beslut.

Fortsättningsammanträde och terrängsyn

Ersättningar kan fastställas först när kraftledningen har blivit klar. Därefter hålls ett fortsättningsammanträde där det reserveras en möjlighet för markägarna att presentera ersättningsanspråk och en överenskommelse träffas om tidpunkten för terrängsyn.

Vid terrängsynen har inlösningskommissionen tillgång till de av markägarna presenterade ersättningsan-

”

Det är inte nödvändigt att lämna en fordran för att få ersättning, eftersom inlösningskommissionen fastställer ersättningarna på tjänstens vägnar.

språken, kartor över området och andra förrättningsdokument. I synen deltar förutom inlösningskommissionen i allmänhet en representant för kraftledningsbyggaren samt de markägare och berörda parter som anser sin närvaro nödvändig.

För att få ersättning är det inte nödvändigt att lämna en fordran, eftersom inlösningskommissionen fastställer ersättningarna på tjänstens vägnar. Det finns skäl att framlägga ersättningsanspråk för sådana förluster som inlösningskommissionen inte kan antas upptäcka annars. Detta gäller särskilt när förlusten avser annat än markgrund och trädbestånd.

Slutsammanträde och utbetalning av ersättningar

Vid slutsammanträdet avger Inlösningskommissionen ett ersättningsbeslut med tillhörande motiveringar. Ersättningar ska utbetalas inom tre månader efter förrättningens avslutande. På ersättningar betalas en årlig ränta på 6 % räknat från besittningstagandet. Det dröjer i allmänhet cirka ett år efter att kraftledningen har blivit klar innan ersättningar betalas ut.

Ekonomiska förluster ersätts

En markägare har rätt till full ersättning för ekonomiska förluster som orsakas av ett kraftledningsprojekt.

Vid bestämning av ersättning strävar inlösningskommissionen efter att bedöma hur mycket kraftledningen stör området nuvarande eller kända planerade markanvändning

Ersättningar som utbetalas

Full ersättning enligt inlösningslagen består av ersättning för objekt, skada och olägenhet:

FÖR OBJEKT	FÖR SKADA	FÖR OLÄGENHET	Full ersättning = enligt inlösenlagen
<ul style="list-style-type: none"> • mark i ledningsgatan • mark i kantonen • stolpområden • byggnader • konstruktioner • annat 	<ul style="list-style-type: none"> • förtida avverkning av trädbestånd • förlust av plantbestånd • förlust av skörd • vindfällan • annat 	<ul style="list-style-type: none"> • stolpolägenhet • framkomlighet-solägenhet • splittringsolägenhet • annat 	

- På ersättningar betalas en årlig ränta på 6 % räknat från besittningstagandet.
- Nödvändiga kostnader som har orsakats av rättighetsbevakning vid inlösningsförrättningen ersätts baserat på fordran och inlösningskommissionens övervägande.
- I projekt där markområden behövs för en ny kraftledning, strävar Fingrid oftast efter att få markägarnas samtycke till kraftledningssträckningen i förväg. För sådant samtycke betalar bolaget en **särskild ersättning** (10–15 % av inlösningsersättningen) utöver den slutliga inlösningsersättningen.

Överenskommelser med markägare under byggfasen

Byggandet av kraftledningen börjar med grävning för fundament och avslutas med slutstädning av stolplattor och öppning av diken som utförs i samband med jordningsarbeten. Mellan dem ryms det många andra arbetsmoment.

Under byggfasen träffas överenskommelser med markägarna om hur trädbestånd ska avverkas och säljas, användning av privata vägar samt reparation och ersättning av skador som orsakats av byggnadsarbeten.

Avlägsnande och hantering av trädbestånd

Fingrid anordnar samavverkning och samförsäljning av trädbestånd som måste avlägsnas från ledningsområdet. Som ägare av trädbestånd har markägaren rätt att fatta beslut om han/hon ska delta i samförsäljning. Samavverkning har ofta visat sig vara ett ekonomiskt lönsamt alternativ när det gäller virkesförsäljning. Vingrid träffar en överenskommelse med markägaren om tillvägagångssättet.

Innan ett trädbestånd tas bort beräknas dess nyckeltal: skogstyp, ålder, trädslag, utvecklingsklass och täthet. Utgående från denna information bedöms och ersätts den förlust som orsakas av förtida avverkning av trädbeståndet och förlust av plantbestånd.

Privata vägar

Den av Vingrid utvalda kraftledningsentreprenören träffar överenskommelser om användning av privata vägar under byggtiden. Entreprenören svarar också för att vägens skick efter byggandet är likvärdigt med det ursprungliga skicket.

Reglering av ägor

Byggandet av en kraftledning kan splittra ägor så att olägenheter uppstår. På ena sidan av en kraftledning kan det bli kvar remsor av odlings- eller skogsmark som är besvärliga att använda för fastighetens del. För att eliminera olägenheten är det vid inlösningsförrättningen möjligt att byta ägor eller flytta ägor från en fastighet till en annan mot ersättning.

Skador under arbetet

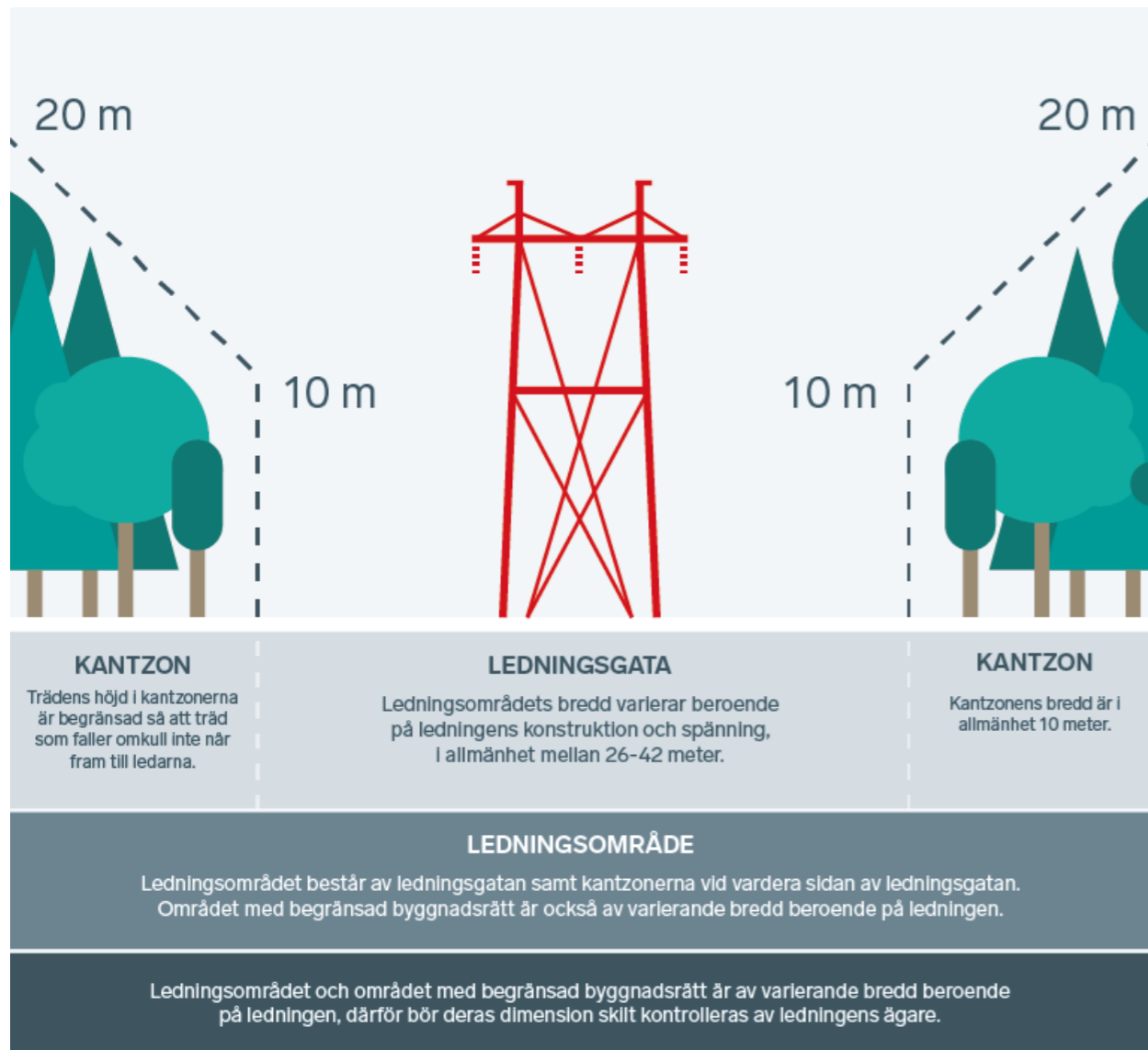
Under byggarbetena strävar man efter att undvika att orsaka skador. Trots försiktighet kan skador ändå orsakas vid användning av tunga maskiner, till exempel skador på diken, vägar, åkrar eller trädbestånd. Vingrids entreprenör reparerar eller ersätter markägaren direkt för skador som har orsakats av ledningens byggarbeten, som upptäcks eller rapporteras av markägaren. Om överenskommelse inte kan nås handläggs menings-skiljaktigheter vid inlösningsförrättningen.

MER INFORMATION:

www.fingrid.fi
www.ymparisto.fi (ärenden, tillstånd och miljökonsekvensbedömning)
www.maanmittauslaitos.fi
(Inlösningsförfarande)

FINGRIDS BROSCHYRER:

En kraftledning som granne
Elektriska och magnetiska fält från kraftledningar

Kraftledningsområdet bildas av ledningsgatan samt kantzonen på båda sidorna om ledningsgatan, där trädens växthöjd är begränsad, så att trädet vid ett eventuellt fall inte når fram till ledningen.

Lämna feedback utan möda via våra webbsidor.

- Feedback om pågående kraftledningsprojekt kan lämnas online via karttjänsten på www.fingrid.fi.
- I tjänsten presenteras stamnätets kraftledningar och elstationer mot en kartbakgrund. På kartan kan också röjningar för ledningsområden inom nära framtid göras synliga på kartan.
- Med hjälp av tjänsten är det möjligt att lämna kartinriktad feedback och begäran om åtgärder till Vingrid samt begära yttranden om projekt som genomförs inom ledningsområdet. Vi behandlar kontakttaganden konfidentiellt.

Vanliga frågor om byggprojekt som avser kraftledning

Innan en kraftledning byggs

Vad innebär allmän planering?

Under den allmänna planeringen utförs planering av kraftledningen och valet av kraftledningssträckningen slutförs. Den allmänna planeringen börjar med terrängundersökningar, och baserat på dessa planeras den slutgiltiga ledningssträckningen och stolpplatsernas placeringar. Praktiskt taget alla (85 till 90 %) kraftledningar i stamnätet byggs i stället för eller vid sidan av en befintlig ledning. I praktiken hamnar dock den nya ledningens kraftledningsstolpar alltid på andra platser än stolparna för den gamla ledningen på samma plats.

Vem utför den allmänna planeringen?

För den allmänna planeringen beställer Fingrid en planeringskonsult som har kontakt med markägarna.

Vad görs i terrängen under den allmänna planeringen?

Först mäts stolpplatserna och kartläggningmätningar utförs. Om det handlar om en helt ny ledningssträck-

ning, markeras ledningens mittlinje i terrängen. Om ledningssträckningen går genom skog, måste träd fällas redan under denna fas.

Kontaktas alla markägare före besök i terrängen?

Före den allmänna planeringen får markägarna ett informationsbrev, i vilket också finns byggprojektkontaktpersonens kontaktinformation. Någon separat information om markering av stolpplatser lämnas i allmänhet inte. I vissa specialfall (t.ex. vid ankomst till gårdsområden) kontaktas markägaren innan en stolpplats markeras.

Kan jag som markägare påverka stolpplatserna?

På åkermark och nära bebyggelse strävar Fingrid efter att diskutera placeringen av stolpar med markägaren, och markägaren kan, om möjligt, påverka stolpplatserna. Markägaren kan själv kontakta planeringskonsulten och berätta om sina egna önskemål helst direkt efter mottagningen av informationsbrevet, innan stolpplatserna markeras.

Vilken typ av undersökningar genomförs i terrängen? Med vilken typ av utrustning?

Under mätfasen rör sig 2–3 personer med bil eller till fots i terrängen. I terrängen utförs markundersökningar vid platserna för stolpfötter och stag, dvs. stolpens stödvajrar. Markundersökningarna görs i regel genom borring med universalborr ned till hård grund. Då sker förflyttning i terrängen med universalborr eller fyrhjulning. Borringen tar ungefär en halv dag per stolpplats.

Hur markeras nya stolpplatser i terrängen?

Stolpens mittpunkt markeras med en kort pinne som blir kvar i nivå med markytan. Dessutom markeras stolpplatsen med en andra, ungefär en meter hög pinne.

Kan en planerad stolpplats flyttas?

Om markägaren efter markeringen av stolpplatser upptäcker att stolpens planeras på en för markägaren dålig plats, är det möjligt att förhandla om saken. Flyttning av en stolpplats påverkar dock ofta platserna för efterföljande stolpar.

Kan jag ta bort stolpplatsmarkeringar från en åker i samband med arbeten på åkern?

Om markeringarna inte utgör något hinder är det bäst att låta dem vara. Borttagning är dock tillåten. Byggandet av en kraftledning är ett långvarigt projekt, så det kan dröja upp till 3–4 år efter utplaceringen av markeringar, beroende på var på kraftledningen som platsen är belägen.

Orsakar terrängundersökningar någon skada på terrängen?

Främst skador på trädbestånd, om träd måste fällas. Dessutom kan borrvarnen lämna spår i terrängen. Några spår efter borring blir det dock inte.

Vem ersätter eventuella skador som uppkommer under undersökningstiden?

Planeringskonsulten klassificerar och ersätter fällda träd specifikt efter äga och reparerar eller ersätter eventuella skador som har orsakats.

Kan jag från egen mark avlägsna träd som har fällts i samband med den allmänna planeringen, grenar och ris?

Träden är markägarens egendom, så de kan naturligtvis transporteras bort.

Hur tar hänsyn till underjordiska kablar, rör, täckdiken och matsvarande i den allmänna planeringen?

Planeringskonsulten strävar efter att klarlägga platserna för täckdiken från markägare, och eventuella täckdikeskartor är bra att presentera i detta skede. Planeringskonsulten klarlägger också i infrastrukturen ingående allmännyttiga kablar och motsvarande, så att de kan beaktas i planeringen.

Varför finns det flera olika modeller av kraftledningsstolpar?

De flesta stolpar är stödda med stagvajrar, så kallade "stagade" stolpar. På åkrar strävar man numera efter att använda ostagade åkerstolpar, som hindrar odling mindre än de stagade stolparna. Fristående stolpar används i kraftledningens vinkelpunkter. Beroende på spänningsnivån, terrängens former och stolpplaceringen har stolparna olika höjd.

Är en kraftledning säker?

Kraftledningar konstrueras för att bli säkra. Vid arbete med maskiner i närheten av ledningar måste man hålla ett tillräckligt säkerhetsavstånd, dvs. minst fem meters avstånd till ledarna och tre meters avstånd till stolpkonstruktioner. Eftersom jordbruksmaskinernas storlek har ökat, höjs ledarna ännu högre i nya projekt.

Vad är ett förhandsavtal?

I samband med den allmänna planeringen strävar Fingrid efter att teckna förhandsavtal med markägarna, dvs. få ett medgivande till kraftledningssträckningen i förväg.

Vad innebär inlösen av ett kraftledningsområde?

Fingrid äger inte marken under kraftledningarna, men skaffar sig genom inlösen en permanent rättighet att använda områden som ägs av en markägare för bygge och underhåll av en kraftledning. Hur får jag information om tidplanen för byggandet och om ersättningar som betalas ut? Utöver informationsbrevet erhålls information vid förrättningsammansätningen innan bygget påbörjas. Lantmäteriverket kallar markägarna till sammansätningen.

Under byggandet

Vem kan jag kontakta om jag vill få information om projektets fortskridande?

När Fingrid har tecknat ett entreprenadavtal informeras markägarna om arbetenas påbörjande genom ett brev. Brevet innehåller kontaktinformation för både Fingrid och huvudentreprenören.

Vilken är den första fasen i byggandet?

Om kraftledningen byggs i en ledningsgata eller om en befintlig ledningsgata utvidgas, påbörjas byggandet med att trädbestånd avlägsnas. Ägornas gränser markeras i terrängen, samt gränserna för ledningsområdet och kantzonen. Om ledningen byggs i en befintlig sträckning, rensas ledningssträckningen från buskar innan bygget påbörjas.

Hur kommer man överens om användning av vägar under byggandet?

I takt med att byggprojektet fortskrider kommer entreprenören överens med markägarna om transportvägar och besiktat dem.

Vem avlägsnar trädbestånd från den framtida kraftledningens område?

Mest praktiskt utförs avlägsnandet av träden genom den samavverkning som anordnas av Fingrid. Fingrid betalar de genom avverkningen uppkommande kostnaderna, och markägaren får ett väggantspris för virket. Om markägaren vill fälla träden själv, måste det ske en överenskommelse med Fingrid om en tidsplan då träden ska tas bort.

Hur genomförs samavverkning av träden?

Fingrid begär fullmakter från markägarna och ber om anbud för avverkningen, som sedan utförs av professionella företag inom skogsnäringen.

Har Fingrid någon egen övervakning på arbetsplatsen?

Till varje projekt utses en arbetsplatsövervakare för Fingrid, och dessutom följer Fingrids projektledare aktivt arbetets fortskridande. Vid behov anställs en extern byggövervakare för arbetsplatsen. Som

utgångspunkt fungerar dock entreprenörens representant som kontaktperson för markägarna.

Hur väljer Fingrid ut en entreprenör till arbetsplatsen?

Kraftledningsprojekt är projekt som omfattas av lagen om upphandling inom vissa sektorer, där utföraren utses baserat på ett anbudsförfarande.

Varför varar byggandet av en kraftledning så länge?

Det finns flera faser i byggandet av en kraftledning: tillverkning av stolpfundament, montering och resning av stolparna, installation av ledarna, installation av tilläggsjordningar, slutstädning på arbetsplatsen och återställning av spåren. Det finns ofta pauser mellan faserna, exempelvis beroende på nätverkssituationen och ledningens längd. Vid vissa delar av byggobjektet pågår dock arbeten in det närmaste kontinuerligt.

Kan en stolpe som hamnar på min fastighet byggas helt färdig på en gång?

Nej, det är inte möjligt, eftersom byggandet framskrider ett arbetsmoment åt gången. På en plats arbetar man i allmänhet under en dag eller två. Om så önskas får markägaren närmare information om tidsplanen från entreprenören.

Varför utförs inte arbetena på mina marker under bästa möjliga tid, till exempel på vintern?

Det finns en strävan efter att planera tidsplanen så att hänsyn tas till årstidsvariationerna. På mjuka områden och åkrar strävar man efter att bygga på vintern. Tidsplanen för projektet tillåter dock inte alltid detta, utan ibland måste man ut på åkrarna också under andra tider.

Vilken typ av utrustning används under byggandet?

Tung utrustning: grävmaskiner, skogsmaskiner, lastbilar, kranbilar, ledarinstallationsmaskin, betongbilar och terrängfordon. Om terrängen är våt kan arbetsmaskinerna orsaka betydande spår. Entreprenören strävar dock efter att reparera spåren.

Kontaktar entreprenören mig alltid innan de beträder min fastighet?

Inte varje gång. Om det till exempel handlar om ett skogsskiftet, informeras inte separat om byggandet. Det informeras i förväg om ankomst till gårdsområden och åkrar.

Utförs det sprängningsarbeten på arbetsplatsen för en kraftledning?

I samband med fundamentarbeten kan det krävas sprängning av berg. Dessutom skarvas ledarna med sprängskarvar vid monteringen. Om detta görs i närheten av bostadsfastigheter, informeras markägarna i förväg. Entreprenören bör informeras om till exempel häst- och nötkreatursgårdar innan byggarbeten påbörjas, omedelbart efter att det första informationsbrevet har kommit, så att sprängningsarbeten kan förläggas så tidsmässigt att de orsakar minsta möjliga olägenhet.

Kan jag få material från de stolpar som ska nedmonteras, för användning vid eget byggande?

Fingrid överläter inte gamla material vidare. Rivningsmaterial är avfall som det enligt lag är förbjudet att överlåta. Fingrid ansvarar för korrekt hantering av avfall.

Vad görs åt fundament för stolpar som nedmonteras?

Gamla fundament för en kraftledning som rivs avlägsnas helt från åkrar och gårdsområden. I andra områden, såsom skogar, avlägsnas gamla fundament ovan mark. Fundament som avlägsnas levereras till lämplig avfallshantering.

Vem städar bort spåren efter byggandet när arbetet är klart?

Entreprenören ansvarar för slutstädningen, och i samband med detta öppnas och repareras skadade diken. Om du upptäcker några skador från byggandet på dina egna marker, bör du aktivt informera entreprenören om dessa.

Vem reparerar eventuella arbetsplatskador? Vem kan jag kontakta?

Entreprenören reparerar eventuella skador. Entreprenörens kontaktperson kan kontaktas.

Anteckningar

Var får jag information om ersättningar som tillhör mig?

Ersättningsfrågor behandlas vid de förrättnings-sammanträden som hålls när ledningen har färdigställt, och Lantmäteriverket kallar markägarna till dessa sammanträden per brev. Behandlingstidsplanen bestäms av inlösningskommissionen.

Vem beslutar om hur mycket ersättning som betalas ut?

Ersättningar avgörs av Inlösningskommissionen, i vilken ingår en tjänsteman från Lantmäteriverket och två förtroendemän som utses av kommunalfullmäktige. Fingrid har rätt att uttala sin egen åsikt om ersättningskrav som markägare lägger fram.

Lönar det sig att framlägga ett ersättningskrav?

Inlösningskommissionen fastställer ersättningar på tjänstens vägnar, vilket innebär att även om en markägare inte lämnar en fordran, behandlas ersättningsfrågor som rör markägaren. Ett ersättningskrav bör dock alltid läggas fram, till exempel för arbetsplats-skador som inte har ersatts, eller om det finns frågor om markvärden som kommissionen inte kan känna till.

Hur framläggs ett ersättningskrav?

Ett ersättningskrav kan vara en markägares åsikt i ett ärende, fritt framställt.

Hur mycket ersättning utbetalas?

Ekonomiska förluster ersätts. Ersättningsbeloppet varierar fallspecifikt. Vid byggande av en helt ny ledning får alla markägare i området ersättning. Däremot, när en gammal ledning förnyas, utbetalas ersättning beroende på hur mycket ytterligare olägenhet som orsakas av den nya ledningen. En engångsersättning för permanent användningsrätt har utbetalats redan när ledningen ursprungligen byggdes.

Hur utbetalas ersättningar?

Om ersättningar beslutas vid inlösningsförrättningens slutsammanträde, och ersättningarna betalas ut inom tre månader efter sammanträdet. Slutsammanträdet hålls när ledningen har färdigställt, men det kan hinna gå flera år. Fingrid kan inte påverka tidpunkten för slutsammanträdet, utan tidpunkten är beroende av Lantmäteriverkets resurser. På ersättningar betalas 6 % årlig ränta räknat från besittningstagandet.

Betalar Fingrid ut ersättningarna till mottagarens konto?

Ersättningar betalas helst direkt till ett konto om kontonumret är känt. Lantmäteriverket frågar markägarna om ett kontonummer samtidigt som kallelsen till fortsättnings-sammanträdet efter byggandet lämnas eller senast vid slutsammanträdet. Ett kontonummer bör lämnas före slutsammanträdet. Efter utbetalning postar Fingrid till ersättningsmottagaren en specifikation över sammansättningen av det belopp som har utbetalats.

Måste man betala skatt på ersättningar?

Vid inlösningsersättningar tillämpas ett antagande om 80 procents anskaffningskostnad, dvs. att 80 procent av ersättningen är skattefri. Kapitalinkomstskatt betalas på återstående 20 %.

Vem ersätter arbetsplatsskador?

I första hand är det entreprenören som svarar för reparation eller ersättning av skador. I sista hand ligger ansvaret på Fingrid. Om entreprenören och markägaren inte lyckas nå en överenskommelse om ersättning av arbetsplatsskador, fastställs ersättningen av inlösningskommissionen. Markägaren bör vara aktiv i att rapportera skador till entreprenören. Om överenskommelse om skador inte kan nås, bör ett ersättningskrav läggas fram.

FINGRID

Bryr sig. Säkert

Bleckslagarvägen 21, 00620 Helsingfors / PB 530, 00101 Helsingfors

Telefon 030 395 5000 | Fax 030 395 5196 | www.fingrid.fi

Fingrids stamnätscentral | Telefon 030 395 4300 (24 h)

